

9 SKYRIUS

Buvo beveik pirma nakties, tad morge, kaip ir dera, viešpatavo mirtina tyla. Girdėjosi tik ant plytelių cypčiojantys Logano batai ir palubės lempų ūžesys. Centre spindėjo skrodimo stalai, o didžiulis ventiliacijos gaubtas, įmontuotas lubose, tik ir laukė, kada galės ištraukti mirties kvapą. Smagu, kad jis veikė geriau nei Logano virtuvės gartraukis: šis nepašalindavo net kepamų svogūnų kvapo, o ką jau kalbėti apie pūvantį labradorą.

– Sveiki?

Morgas turėjo dirbti dvidešimt keturias valandas per parą, tačiau net perėjęs pro pristatymo vietą, šaldytuvus, skrodimo operacinę ir stebėtojų kambarį nesutiko nė gyvos dvasios.

– Sveiki?

Galiausiai jis pamatė merginą, sėdinčią patologo kabinete nugara į duris, susikėlusią kojas ant stalo, su ausinėmis, skaitančią storą Stiveno Kingo knygą ir geriančią „Lucozade“. Loganas ištiesė ranką ir patapšnojo merginai per petį. Pasigirdo šaižus klyksmas, Stivenas Kingas su „Lucozade“ švystelėjo į šalis, o ji pašokusi apsisuko.

– EINA ŠIKT! VOS ŠIRDIES SMŪGIO NEGAVAU!

Loganas krūptelėjo, ir ji išsitraukė ausines.

– Jėzau! – tarė ji, o iš ausinių garsiai šnypštė metalinis tšššk-tšššk-tšššk. – Pamaniau, kad tu...

Ji nutilo, nenorėdama pasakoti Loganui, jog pamanė, kad jos pasiimti atėjo prisikėlę numirėliai. Kerol Šo – anatomijos

patologijos specialistė-asistentė, truputį apkūnoka, žemo ūgio, per trisdešimt, ilgais garbanotais šviesiais plaukais, su apvaliais akinukais ir apsivilkusi „Patologai tai daro su lavonais!“ marškinėliais, lendančiais pro prasegto balto chalato plyšį. Pastarasis buvo nusėtas oranžinėmis išsilaisčiusio „Lucozade“ dėmėmis.

– Gera knyga? – nekaltai pasiteiravo Loganas.

– Asilas. Vos neapsimyzau... – pasilenkusi ji pakėlė knygą nuo grindų, keikdamasi, kad puslapiai prisigėrė akinamai oranžinio gėrimo. – Tai ko, po velnių, nori?

– Labradoro torso, kuris buvo atvežtas skrosti trečiadienį po pietų. Ar jau turit rezultatus?

Ji nusipurtė:

– Jėzau, jau jį tai prisimenu. Po šimts, kodėl kai tik čia atvelkamas koks nors pūvantis ir yrantis lavonas, kurį tenka skrosti kokiam nabagui, galiausiai paaiškėja, kad jis – taviškis?

Loganas nesišypsojo. Pernai tai buvo mažas berniukas ir maža mergytė – abu ne vyresni nei ketverių. Abu jau kurį laiką buvo mirę.

– Manau, tiesiog pasiseka, – galiausiai atsakė jis.

– Štai, – pasiraususi dokumentų spintelėje ji ištraukė ploną rudą segtuvą. – Brisius buvo supjaustytas iškaulinimo peiliu: aštuoniolikos centimetrų ilgio, vienpusė geležtė, ties rankena įgaubta, tiesi beveik per visą ilgį, gale užriesta. Dažniausiai būna virtuviniuose komplektuose, nieko ypatingo. Rask peilį, ir mes greičiausiai nustatysime, ar tas pats, tačiau lavonas jau gerokai apiręs... Nieko negaliu garantuoti, – ji ėmė versti puslapius judindama lūpas ir permetinėdama akimis tekstą. – Štai... Šitas gali praversti: prieš nužudymą Brisius buvo nunuodytas. Amitriptilinas – receptinis antidepresantas. Veikia šiek tiek raminausiai, tad išrašomas įsitempusiems, nerimą jaučiantiems žmonėms. Jo skrandyje aptikome kažką panašaus į maltą jautieną ir maždaug pusę buteliuko šitų tablečių. Ir tikrai nenorėtum sužinoti, kaip visa tai kvepėjo.

Loganas sutiko. Tikrai nenorėjo:

– O kaip gi lagaminas?

Kerol gūžtelėjo:

– Gana standartinis. Prieš kelis mėnesius jis su nuolaida buvo pardavinėjamas visose ASDA parduotuvėse Daise, Dono tilto rajone, Gartdyje ir Portlehene. Pardavė jų šimtus, – Loganas nusikeikė, ir ji linktelėjo. – Tas pats ir su pirštų atspaudais – šnipštas. Tas pats ir su medžiagų plaušu – jis švarut švarutėlis. Tai padaręs žmogus nenorėjo būti sučiuptas.

Likusių nakties dalį Loganas praleido sudarinėdamas keturiolikmetės lietuvaitės ir jos sutenerio kompiuterinius fotorobotus, o po to kaišiodamas juos po nosimi kiekvienam nuovados darbuotojui, patalpindamas juos intranete ir ant pasitarimo kambario lentos; siuntinėdamas juos visoms kitoms kaimyninėms nuovadoms ir vildamasis, kad kas nors juos atpažins.

Jam grįžus į butą, lietus buvo sudaręs neramias paliaubas su ankstyva ryto šviesa: pilkšvai purpuriniai debesys lėkė per dangų gausybės mazgų greičiu. Džekė vis dar miegojo susirangiusi po antklode it dar nesprogusi bomba. Ji sprogo išgirdusi iš Logano, jog šis turės grįžti į darbą pusę aštuonių, kad padėtų kriminalistei inspektorei Styl apklausti Džeimį Makinoną:

– Ką, po velnių, reiškia „turėsiu grįžti į darbą“? Juk ką tik parėjai po naktinės pamainos! Ji tau jau sudirbo visą savaitgalį ir tu dar ruošiesi grįžti į darbą? Aš buvau kai ką suplanavusi! Šiandien turėjome kai ką nuveikti!

– Atleisk, bet...

– Baik su savo „atleisk“, Loganai Makrėjau! Kodėl negali pasi-priešinti tai moteriai ir tiesiog pasakyti „ne“? Juk tu *turėjai* gauti laisvadienį! Tai tik darbas, dėl Dievo meilės!

– Tačiau Rozė Viljams...

– Rozė Viljams nebegyva! Gyvesnė ji nepasidarys nuo to, kad tu dirbsi suknistus viršvalandžius! Ar ne taip? – ji išlėkė į dušą, iš paskos palikdama bjaurių keiksmožodžių šleifą. Po penkiolikos minučių ji jau kovojo su plaukų džiovintuvu, bandydama sulaužytos rankos pirštais šukuoti plaukus. Keikdamasi ir burbėdama savo atspindžiui veidrodyje.

Loganas stovėjo tarpduryje stebėdamas jos piktą nugarą ir nežinodamas, ką pasakyti. Nuo to laiko, kai ji čia atsikraustė prieš tris mėnesius, jiedu sutarė kuo puikiausiai. Bet pastaruoju metu jis ėmė ją nervinti. Ir niekaip negalėjo to sukontroliuoti.

– Džeke, atleisk. Visuomet yra rytdiena...

Ji paskutinį kartą trūktelėjo šukas, kurios paklydo jos tamsių plaukų garbanose, nusikeikė, ištraukė jas ir sviedė ant tualetinio staliuko, supurtydama kremu indelius ir tūteles.

– Sušiktas daiktas! – ji atsistojo ir pasižiūrėjo žemyn, į betvarkę. – Einu lauk.

Švarkas, raktai ir jos nebėra.

Loganas liko stovėti virtuvėje vienas. Keikdamasis.

„Juodieji vienuoliai“ buvo tikro alaus baras pačioje Marišalio gatvės pradžioje: tamsios medienos grindys ir sijos, padalintas į tris aukštus pagal besileidžiantį kelio šlaitą. Darbo dienų rytais būdavo gana ramu, nebent koks užklydęs pensininkas pora bokalų alaus nuskalaudavo suvalgytus škotiškus pusryčius – kiaušinius, dešrą, šoninę, pupas, kraujinį pudingą, bulvinius blynelius, pudingą su džiovintais vaisiais, grybus ir skrebutį, padengtus storu pomidorų padažo sluoksniu. Prisėdęs prie žemutinio baro galo Loganas valgė pusryčius, užsigerdamas pinta „Dark Island“ alaus. Na ir kas, kad buvo pusė dešimtos ryto? Jam turėjo būti atostogos. Leidžiamos su mergina. Kuri nesikalbėjo su juo prakeiktos kriminalistės inspektoriš Styl ir jos jojimo ant sąžinės dėka. Jiedu vis dar galėjo gulėti lovoje tingiai žaisdami daktarus ir seseles. Loganas suraukė antakius, užsivertė paskutinį pintos gurkšnį ir užsisakė dar vieną.

– Tvuoti dar kiek per anksti, ane?

Loganas suniurzgė, padėjo šakutę su pupelėmis, ir atsikusęs išvydo Koliną Milerį, „Press and Journal“ pažibą, pasilenkusį prie baro greta jo. Kaip paprastai, glazgietis buvo apsirengęs nepriekaištingai: elegantiškas juodas kostiumas, šilkiniai marškiniai ir kaklaraištis. Jis buvo plačiapetis, turėjo raumenų, nors

prie veido reikėjo priprasti. Izobelei bent jau pavyko pažaboti šio vyro aistrą rėksmingiems aukso papuošalams: anksčiau jis pasipuošdavo pusketvirtos tonos sąsagų, žiedų, grandinėlių ir apyrankių, bet dabar jam buvo leista nešioti tik vieną paprastą sidabrinį žiedą ant kairės rankos mažylio. Kaip ant kito piršto užmautas vestuvinis žiedas. Tačiau pardavus didžiulį laikrodį vis dar būtų buvę galima padengti nedidelės trečiojo pasaulio šalies valstybės skolą. Jis užsiropštė ant greta esančios baro kėdės ir užsisakė latės mokačino ir papildomai cinamono.

– O ką tu čia veiki? – pasidomėjo Loganas. – Manęs ieškai?

– Nea, esu susitaręs susitikti būtent neutralioje teritorijoje. Juk žinai, kaip kartais būna, – Mileris apžvelgė barą prieš paimdamas kavą. – Nu, Lazai, kaip tau sekas? Šimtą metų nesimatėm.

– Taip, nuo to karto, kai pakišai man tą klaidingą informaciją apie sušiktą sandėlį.

Mileris gūžtelėjo:

– Joa, juk negali būt teišus visą laiką, a? Mano šaltinis prisiekinėj viskuom, kad čia tipo patikima.

Loganas paniekinamai prunkstelėjo ir paskutinį kepto kiaušinio kąsnį užsigėrė gurkšniu alaus.

– Ir kas gi toks jis buvo? Ne, gali ir nesakyti: žurnalisto etikos kodeksas, saugote savo šaltinius, ne mano suknistas reikalas ir t. t.

– Jėzau, biče, kas tau įkanda? Juk tava varda laikraščiuose neviešinau, ką? A radai bent vieną straipsnį, kur kaltintų tave?

Loganui nieko neatsakius, Mileris tik patraukė pečiais ir vėl gurkstelėjo kavos:

– Ir šįkart galiu tau atskleisti savą šaltinį – tai buva Grehemas Kenedis. Pameni? Viens iš tų skvoterių, kur supleškėja užvakar per gaisrą. Tai jis man papasakoja apie tą sandėlį, pilną vogtų daiktų. Kam tas anonimiškums, kai esi nebegyvs.

Loganas suniurzgė. Jis visai pamiršo apie sumautą Grehemą Kenedį – vis dar nepapasakojo apie jį Inšui. Eilinį kartą susimovė.

– Kodėl, po velnių, nepasakei man to trečiadienį?

– Nemaniau, kad laikai nuoskauda, – jis nutilo keldamas puodelį prie lūpų. – Oi, turiu bėgti, ką tik pasirodė žmogus, su kuriuo buvau susitaręs pusei vienuoliktas.

Jis parodė į kitą baro pusę, vidurinę jo dalį, kur pavojingai atrodantis vyras prabangiu anglies pilkumo kostiumu susiraukęs žiūrėjo į senjorą, užsimovusį Aberdyno futbolo klubo kepurę su bumbulu.

– Kas tas marozas? – pasidomėjo Loganas.

– Jis ne marozas, Lazai, o „korporacinių investicijų tarpininkas“, o jei išgirs tave vadinant jį marozu, sulaužys kojas. Nesvarbu, policininkas tu a ne, – Mileris išspaudė šypseną. – Jei rytoj su manim susisiekt nepavyks, kviesk narus į uostą.

Jis pamojavo, širdingai pasisveikino ir tvirtai priėjęs paspaudė „tarpininkui“ ranką, o tada pasivedė jį į ramesnę kampaną. Loganas kurį laiką juos stebėjo, o jo lėkštėje pamiršti pusryčiai ėmė stingti. Mileris daug šypsojosi ir juokėsi, greičiausiai daugiau nei reikėjo. Lyg būtų iš paskutiniųjų stengęsis nesunervinti vyriškio pilku kostiumu. Marozas buvo mažiausiai metro devyniasdešimties, trumpai kirptų šviesių plaukų, kvadratinio žandikaulio, lygių dantų it iš pastos reklamos. Po penkių minučių vyriškis padavė Mileriui didelį, rudą A4 formato voką, ir pastarasis meilikaujančiai nusišypsojo, tačiau paėmė jį lyg pridergtą vystyklą. Rodėsi, kad pokalbis eina į pabaigą, tad Loganas pakilo nuo kėdės ir palengva patraukė link dienos patiekalų lentos, atsidurdamas tarp jų staliuko ir išėjimo, ir „netyčia“ atsitrenkė į vyriškį, kuris paspaudęs Mileriui ranką ruošėsi išeiti. Reporterio akys paklaikusiai išsipūtė stebint, kaip Loganas gausiai atsiprašinėja, gal dešimtį kartų pavadindamas tarpininką „draugeliu“ ir pasiūlydamas jam nupirkti išgerti. Atsakymas buvo trumpas: „Atsipisk.“ Nerėkiant. Nepabrėžiant, tiesiog tyliai, šaltai ir labai, labai aiškiai. Loganas atsitraukė iškėlęs rankas. Iš to vieno žodžio jam tapo aišku, kad vyrukas ne vietinis. Edinburgietis, iškeiliavęs pasismaginti. Vyriškis pasitaisė kostiumą, piktai dėbelėjo Logano pusėn ir išėjo.

Mileris, pasistiebęs ant pirštų galų, stebėjo, kaip pilkai vilkintis siluetas lietui lyjant perbėga kelią ir išoka į sidabrinio „Mercedeso“ keleivio vietą. Loganas neišžiūrėjo į vairuotoją – ūsai, juodi plaukai, siekiantys pečius, kostiumas – nes mašinos durelės trinktelėjo ir ji išvažiavo. Vos tik ji dingo iš akių, Mileris persibraukė ranka kaktą ir panoro sužinoti, kokį velnią Loganas čia buvo sugalvojęs.

– Ar nesakiau, kad tas žmogus gali sulaužyti tau kojas? Gal nori likti bepirštis?

Loganas šyptelėjo:

– Norėjai pasakyti „bimirštą“...

– Puikiai, blyn, žinau, ką norėjau pasakyti! – Mileris prisi-traukė baro kėdę ir, užsisakęs didelį stiklą „Macallan“ viskio, vienu mauku jį ištuštino.

– Taigi, – tarė Loganas, – gal nori papasakoti, kas čia buvo?

– Šūda. Nori myžt kam nors į sriubą? Myžk sau. Maniškes skuonis ir taip nekoks.

Loganas žiūrėjo, kaip reporteris išlekia lauk, kubietiškais kulnais bildėdamas laiptais, dėdamas koją tik ant kas antros pakopos, o tada atsisuko į barą, išmawkė savo pintą ir susimokėjo už pusiau suvalgytus pusryčius.

Penkiolika po vienuoliktos jis be aiškaus tikslo stoviniavo priešais policijos būstinę. Norėjo pasikalbėti su kriminalistu inspektoriumi Inšu apie Grehemą Kenedį, bet jo nerado – anot budinčio pareigūno, šiuo metu jis pirkto šerbeto ledinukus Al-tense. Gal Loganas norėtų palikti žinutę? Ne, tai jau tikrai ne, po velnių. Jei už Grehemo Kenedžio tapatybės nustatymą laukia koks nors apdovanojimas, Loganas norėjo jį gauti. Asmeniškai. Tad trynėsi prie paradinio įėjimo laukdamas kriminalistės inspektorės Styl. Rudenį pranašaujanti gintarinė dienos šviesa užliejo pilką granitą spindinčiu auksu. Dangumi ritosi tamsiai purpurinių ir baltų debesų tumulas. Lauke kvėpėjo lietumi.

Žinoma, pirmieji reti lašai ėmė kristi, kai kriminalistės inspektorės Styl mašina įriedėjo į pagrindinę stovėjimo aikštelę.

Keikdamasi ir plūsdamasi ji niekaip nesusitvarkė su pakeliamu stogu, tad šūktelėjo Loganui, kad jis pajudintų pirštą ir padėtų. Jiems pavyko pakelti stogą prieš pat prakiūrant dangui. Loganas sėdėjo keleivio vietoje ir dairėsi į šalis.

– Čia tai klasė, – tarė jis, kai inspektorė, užvedusi variklį, pasuko į Karalienės gatvę.

– Geriausia vidutinio amžiaus krizės dalis – šitas pirkinys: traukia mergas kaip magnetas... – ji įjungė priekinio stiklo valytuvus, akies krašteliu šnairuodama į jį. – Buvai gerti?

Loganas gūžtelėjo:

– Stebėjau draugą bare. Tas šliužas kažką rezga.

– Ane? Gal pažįstu?

Ilgai patylėjęs jis paprasčiausiai atsakė: „Ne.“ Jie tylėdami važiavo Unijos gatve, klausydamiesi vien riaumojančio variklio ir lietaus barbenimo į pakeliamą mašinos stogą. Akivaizdu, kad Styl beprotiškai norėjo išgirsti iš Logano daugiau, tačiau jis neketino suteikti jai tokio malonumo. Juk, vienaip ar kitaip, Džekė šį rytą pabėgo per ją.

Lietus žėrėjo ant lango gaudydamas auksinę šviesą, o mašinos važiavo pro šaligatvius, pilnus žmonių. Keli iš jų buvo išsi-skleidę skėčius, bet dauguma tiesiog žengė gatve susitaikydami su peršlapimu. Kai gana ilgai pagyveni Šiaurės rytų Šokotijoje, lietaus imi nebepastebėti. Pačiame Unijos gatvės gale, besileidžiančių debesų fone, pasimatė vaivorykštė.

– Tipiškas sušiktas Aberdynas, – tarė inspektorė, raitydamasi ant sėdynės ir vis bandydama įkišti ranką į kelnių kišenę. – Kepina saulė ir purškia lietus. Abu vienu metu. Nesuprantu, kodėl sugalvojau įsigyti sportinį kabrioletą.

Loganas nusišypsojo:

– Vidutinio amžiaus krizė ir mergų magnetas, nepamiršai?

Inspektorė išmintingai linktelėjo:

– Taip, teisingai... Nagi, kur jūs, bjaurybės... – ji vis dar ko-vojo su savo kelnėmis. – Šūdas. Palaikyk truputį vairą, gerai?

Ji nepalaukė atsakymo, tiesiog paleido vairą, atsisegė saugos diržą, išsikrapštė sumaigyta dvidešimties „Marlboro Lights“

pakelį ir tik išsitraukusi cigaretę perėmė mašinos valdymą. – Niekio prieš? – paklausė ji ir nelaukdama atsakymo prisidėgė. Ankštas mašinos salonas greitai prisipildė dūmų. Tyliai bambėdamas Loganas truputį pravėrė langą, įleisdamas monotonišką lietaus teškenimą ant kelio, pastatų, mašinų ir žmonių.

Styl išsuko iš Unijos gatvės priešais „Marks and Spencer“ į Turgaus gatvę. Važiuojant pro uostą, Loganas ėmė dairytis, tačiau Priekplaukos gatvę buvo užstojęs didžiulis platforminis laivas. Per lietu aidėjo iškraunamų ir pakraunamų konteinerių žvangesys ir daužymasis.

– Tai kas girdėt apie mūsų gauruotojo draugo skrodimą? – paklausė inspektorė jiems važiuojant šiaurine Di upės pakrante, nes nusprendė iki Kreiginčo kalėjimo prasilėkti vaizdinguoju keliu. Jis papasakojo jai apie peilį, lagaminą ir antidepresantus. Styl tik purkštelėjo:

– Baisiai čia mums padės.

– Na, vaistai yra receptiniai, tai...

– Tai gali būti, kad jie priklausė *žudikai!* Arba žudiko žmonai, arba jo motinai, arba jų kaimynei, arba senelei... Ji nuleido langą ir nuspriegė susmilkusią nuorūką į saulėtą lietu. – Tos prakeiktos tabletės gali būti kad ir iš Golfo karo resursų – iš kur mums žinoti. Po šimts, galbūt jie išrašyti net ne čia! – bėrė Styl, išsukdama iš žiedo į Karalienės motinos tiltą. – Ką gi mes darysime? Apskambinsime visus daktarus ir vaistines ir sudarysime pacientų pavardžių ir adresų sąrašą?

– Per juos galėtume kažkiek susiaurinti paiešką – paklausinėti smulkmenų apie sutrikusios psichikos žmones, kuriems buvo skirti šie vaistai.

– „Sutrikusios psichikos“? – nusijuokė ji. – Juk jie nevirtotų jokių antipupistantų, jeigu jų psichika nebūtų sutrikusi, ar ne? – ji pažvelgė į jį per saloną. – Jėzau, Lozorai, kaip tu išvis tapai kriminalistu seržantu? Gal seržanto juosteles nemokamai prideda prie avižinių dribsnių pakuotės?

Loganas tik piktai žiūrėjo į prietaisų skydelį.

– Na, ką gi, – ji šyptelėjo jam. – Kai sugrįšime į rančą, galėsi susirasti kokį nors medžių mylėtoją gamtosaugos pareigūną ir patyrinėti šį klausimą. Negyvas šuo jiems bus pats tas. Atkreipsime dėmesį, jei dar kas nors paaiškėtų.

Jos Didenybės Kreiginčo kalėjimas nuo išorinio pasaulio buvo atskirtas septynių metrų aukščio sienomis ir maža juoda metaline lentele su užrašu „Privati nuosavybė – nelįsti“, jei dar nebuvo aišku pasižiūrėjus į spygliuotą vielą. Iš trijų pusių jį supo gyvenamųjų namų gatvės – jų namai buvo apkarstyti signalizacijomis – tačiau iš ketvirtos pusės tarp šiaurinės kalėjimo sienos ir Di upės nebuvo nieko, tik autostrada į Altensą ir labai status šlaitas. Kriminalistė inspektorė Styl pasistatė mašiną vietoje, pažymėjoje „Tik personalui“, ir neskubėdama patraukė link paradinių durų, jai įkandin vilkosi ir Loganas. Po dvylikos minučių jie jau sėdėjo apšnerkštame kambarėlyje su aplūžusiu plastmasiniu stalu ir girgždančiomis plastikinėmis kėdėmis, nusėtomis šliužus primenančiomis rudomis cigarečių žymėmis. Ant sienos buvo prisuktas įrašinėjantis kasetinis magnetofonas, bet be kameros – jos vietoje buvo likę tik laikiklis ir keli palaidi laidai. Penkias minutes sėdėdami jie skaičiavo lubų plyteles – iš viso jų buvo dvidešimt dvi su puse – ir tik tada nuobodžiaujantis kalėjimo pareigūnas atvedė jiems Džeimį Makinoną. Loganas įmetė porą naujų kasečių į aparatą ir pradėjo įrašą nuo standartinių pavardžių, datų ir vietos.

– Taigi, Džeimi, – jam baigus prabilo kriminalistė inspektorė Styl, – kaip maistas? Skanus?

Ar Išrypėlis Dankanas Dandasas vis dar smauko į avižinę košę?

Džeimis tik suvirpėjo ir ėmė krapštyti odą apie nagus, kol po gyvuonimi atsivėrė gilus rausvas įbrėžimas. Rodėsi, kad kalėjimas Makinonui nebuvo švelnus: jo veidas spindėjo nuo prakaito, o po akimis juodavo ratilai. Jo lūpa buvo praskelta, skruostas – pamuštas. Styl atsirėmė kėdėje ir jam nusišypsojo: